

2019 Voorjaar

NATUURRIJK

OOST GRONINGEN

Natuurgidsenopleiding 2017-2018

Tekst: Annelies Brekveld, Coördinator Natuurgidsenopleiding Groningen-Drenthe
Foto's: Aart Jan Langbroek

Een kijkje achter de schermen.

De IVN afdelingen Westerwolde Oldambt en Borger-Odoorn organiseren gedurende 1 ½ jaar een natuurgidsenopleiding, maar wat houdt zo'n opleiding nu eigenlijk in? De natuurgidsenopleiding is een opleiding die mensen opleidt tot gidsen, die excursies in de natuur kunnen verzorgen. De opleiding wordt door één of meerdere IVN afdeling(en) zelf georganiseerd, ondersteund vanuit de regio en op basis van een concept vanuit het landelijke IVN cursushuis en met behulp van een door het cursushuis verzorgde cursusmap.

Tijdens de opleiding krijgen de deelnemers kennis van allerlei onderwerpen, zoals bijvoorbeeld landschap(historie), bodem, flora en fauna, maar ook duurzaamheid en de invloed van de mens op natuur. Daarnaast wordt er tijdens excursies en praktijkopdrachten veel praktische kennis en vaardigheden opgedaan. Na afloop van de opleiding zijn de deelnemers in staat om zelfstandig voor IVN of een andere natuurorganisatie als gids aan de slag te gaan. Dat klinkt mooi, maar hoe werkt dat nu in de praktijk?

In september 2017 zijn we gestart met 30 enthousiaste deelnemers, die gedurende de opleiding gemiddeld 2 donderdagavonden en 1 zaterdagochtend per maand 'les' kregen.

Aan de hand van de IVN cursusmap werden diverse onderwerpen behandeld. Ook is er ruimschoots aandacht besteed aan kennismaking. Kennismaking met elkaar, de eigen IVN afdelingen en andere natuurorganisaties in Groningen en Drenthe. Belangrijkste reden: het opbouwen van een netwerk van mensen met kennis op het gebied van de natuur.

Voorafgaande aan de les was er huiswerk: een mix van theorie en praktijk opdrachten. Vervolgens werd de stof tijdens de les behandeld. Dit gebeurde door telkens verschillende docenten, die op het specifieke gebied deskundig waren. De lessen zelf waren eveneens een afwisseling van theorie over de verschillende onderwerpen en het aanleren van vaardigheden gedurende practica. Zo is er bijvoorbeeld een les besteed aan het determineren van planten en het uitpluizen van braakballen.

Onder leiding van André Eijkenaar leren de cursisten kenmerken van zoogdieren herkennen. Daar hoort braakballenpluizen bij.

De zaterdagochtenden werden ingevuld met gidsen die al naar het onderwerp een excursie ergens in Groningen of Drenthe verzorgden, met als gevolg boeiende excursies in onder meer het Lieftingsbroek, bij Ter Wupping, op het Balloërveld en in Midden Drenthe.

Naast de lessen waren er de opdrachten. Deze opdrachten waren met name bedoeld om de opgedane kennis in de praktijk te oefenen en toe te passen. Immers een gids dient naast kennis ook vaardigheden te hebben om te observeren, te analyseren en natuurlijk didactische vaardigheden om met een groep op pad te kunnen gaan.

Linde Veldhoen geeft een excursie in het Bijenbos bij Eelde.

Waar bestonden de opdrachten zoal uit?

Alle deelnemers verzorgden gedurende de lessen twee keer een korte presentatie voor de gehele groep. Een keur van onderwerpen zijn de revue gepasseerd. Zo waren onder meer Pissebed, Pseudo schorpioen, Letterzetter, Mier en Weidebeekjuffer onderwerp van een presentatie, maar ook Brandnetel, Lavendel, Lisdodde en Den. Terwijl weer anderen kozen voor het laten determineren van planten, het kleuren met bloemen, het voorlezen van een gedicht of de uitleg van 'Bijbelse' plantennamen.

Elke keer was het weer een verrassing wat een deelnemer voor origineels had bedacht. Daarnaast diende elke deelnemer twee korte stages te volgen. Dit kon het bijwonen van een lezing of een excursie zijn. Dan wel voor de tweede stage een activiteit ontwikkelen bij de eigen IVN organisatie. Van beide stages moest een verslag worden gemaakt.

In de periode februari tot en mei waren er vier mini-excursies ingepland. Tijdens deze mini-excursies dienden de deelnemers een korte presentatie voor te bereiden en die

vervolgens in de praktijk op een oefenlocatie uit te voeren. Elke volgende mini-excursie was iets complexer dan de vorige. Zo werd de duur van de presentatie langer, de groep groter en het onderwerp waarover de excursie moest gaan complexer.

Een andere opdracht was een verslag dat moest worden gemaakt van het door de deelnemers zelf gekozen adoptie-terrein. Dit is een gebied waar de deelnemer zelf vaak komt en waar hij de kennis die hij tijdens de lessen opdeed in de praktijk kon toetsen. Een keur van adoptieterreinen door heel Groningen en Drenthe was het gevolg.

De cursisten leren in het Stadspark van Winschoten onder leiding van Lianne en Lonneke hoe je jeugdactiviteiten kunt opzetten.

In juni en juli stonden activiteiten met jeugd op het programma. Na een aantal activiteiten voor specifieke leeftijden gezien te hebben, was op 7 juli de beurt aan groepjes cursisten om een activiteit voor een bepaalde leeftijdsgroep te bedenken en uit te voeren. Dit gebeurde in het Stadspark in Winschoten. Er is vervolgens druk geboetseerd met fondant, er zijn geblinddoekt bomen herkend, er was een toneelstuk over de Winterkoning en een mierenquiz.

De laatste opdracht is de proeve der bekwaamheid. Hiervoor moesten de deelnemers individueel of in groepjes een eindopdracht doen. Dit is meestal het maken van een excursie, maar mag ook bijvoorbeeld een toolkit zijn voor de jeugd. Een en ander moest worden onderbouwd met een verslag over het gekozen gebied. Hierin dienden alle aspecten, die tijdens de opleiding behandeld waren, aan bod te komen.

Er waren 8 eindopdrachten. Ook deze zijn weer heel verschillend van aard en op heel diverse locaties. Zo is er een excursie ontwikkeld voor blinden, een excursie in Gieten, Zuidlaren, Lauwersmeergebied, een mierenexcursie in Jipsingboertange en diverse presentaties over bijvoorbeeld de aanleg van een heemtuin.

Uiteindelijk was op 15 december de diploma uitreiking waarbij 22 deelnemers de eindstreep hebben gehaald. 22 gidsen klaar om voor IVN of andere natuurorganisaties activiteiten en excursies te verzorgen, om mensen deelgenoot te maken van onze prachtige natuur en er zo mede voor te zorgen dat deze ook voor latere generaties bewaard blijft.

Cursisten Groningen-Drenthe 2017-2018 in Boswachterij Gieten-Borger (1-12-2018).

Vlnr Staand: Marco Klinkenberg, Linde Veldhoen, Astrid de Jonge, Saskia Uittien, Alfred Wasser, Jolanda Westervaarder, Sjaak Rombouts, Trijntje Medema, Sanne Palstra, Rita van Sterkenburg, Jan Silljé, Albert Kuiper, Annelies Brekveld, Gerte van den Wildenberg, José Verhoeff, Lammert Neijmeijer, Stijnje Veendorp, Alidus Hofsteenge. **Zittend:** Janhendrik Ramaker, Monika Prikar, Isabelle van Katwijk, Theo de la Ruelle.